EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 26

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Sloveenia

Kokkuvõte

Sloveenias on küll hästi väljaarendatud digitaristu, kuid riik on digioskuste poolest maha jäänud. Riik on väga aktiivne mitmes kõrgtehnoloogiaprojektis, eelkõige kvanttehnoloogia, pooljuhtide, pilvandmetöötluse ja tehisintellekti valdkonna omas. Sloveenia ambitsioonid digikümnendisse panustada on suured, ta on seadnud 13 riiklikku eesmärki, mis kõik on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega[1]. Riik järgib seatud trajektoore mõõdukalt hästi ja 63 %-ga neist püsitakse graafikus (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud kaheksa põhilise tulemusnäitaja puhul kaheksast analüüsitud tulemusnäitajast). Sloveenia täitis 82 % komisjoni 2024. aastal esitatud 11 soovitusest, tehes uute meetmetega mõningaid muudatusi.

2024. aastal suurenes 5G katvus märgatavalt, sealhulgas maapiirkondades. Riik on siiski maha jäänud elementaarsete digioskuste ja IKT-spetsialistide poolest, mis võib olla ka üks tegur, mis piirab tipptehnoloogia kasutuselevõttu VKEdes. Erandiks on tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes, mis on viimasel ajal märkimisväärselt edenenud. Riik osaleb – sageli koostöös teiste ELi liikmesriikidega – aktiivselt mitmes teedrajavas tehnoloogiaprojektis, sealhulgas sellistes, mis keskenduvad kvantandmetöötlusele, pooljuhtidele, pilvandmetöötlusele ja tehisintellektile.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Sloveenia				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	Riiklik trajektoor 2024[4]	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Sloveenia	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	78,5 %	79,6 %	1,5 %	80,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	78,5 %	79,6 %	1,5 %	82,0 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
Üldine 5G katvus	82,1 %	96,7 %	17,8 %	74,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)[2]	8	16	100,0 %	–	2 257	90,5 %	–	10 000
VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[3]	–	67,6 %	0,4 %	–	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Pilvandmetöötlus	36,0 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	11,4 %	20,9 %	83,7 %	33,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	19,1 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	44,7 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	0	0		–	286	4,4 %	7	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	46,7 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	3,8 %	4,3 %	13,2 %	6,0 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	77,0	78,6	2,0 %	76,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	84,0	85,0	1,2 %	90,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	87,6	87,5	–0,1 %	83,0	82,7	4,5 %	100,0	100

1 Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
2 Sloveenia püüab selle eesmärgi saavutamisele kaasa aidata servasõlmede kasutuselevõtuga 200 ettevõtja poolt.
3 DESI 2025 sisaldab digimahukuse indeksi 4. versiooni, mis on võrreldav aastase kasvumäära arvutamisel kasutatava DESI 2023 (2022. aasta kohta) digimahukuse indeksi väärtusega. See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
4 Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat DESI 2025 arvutamisel (2024. aasta kohta) mõõdeti.

[1] Kuna servasõlmede valdkonna põhilise tulemusnäitaja abil tehakse kindlaks kasutusele võetud servasõlmede arv, kavatseb Sloveenia aidata 10 000 servasõlme eesmärgi saavutamisele kaasa servasõlmede kasutuselevõtuga 200 ettevõtja poolt.

Vastavalt Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule digikümnendi kohta on 78 % Sloveenia kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Mis puudutab avaliku sektori asutuste tegevust, siis 90 % vastanutest peab oluliseks võidelda internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni probleemi vastu ja seda leevendada, ning seoses konkurentsivõimega peab 82 % vastanutest oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saaksid kasvada ja kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse kättesaadavus on Sloveenias suhteliselt suur ja väga suure läbilaskevõimega võrgu katvus kasvab järk-järgult, kuigi maapiirkondades on endiselt mõningaid lünki. Riik võtab meetmeid nende lünkade vähendamiseks. 5G katvus suurenes märkimisväärselt, sealhulgas maapiirkondades, ning valduseni ulatuva valguskaabelühenduse kättesaadavus on endiselt hea. Riik edendab aktiivselt strateegilist tehnoloogiat, nagu kvantarvutus, pooljuhid, pilvandmetöötlus ja tehisintellekt. Oma ökosüsteemi tugevdamiseks ja suutlikkuse suurendamiseks loob ta pooljuhtide ja tehisintellekti pädevuskeskused ning riiki rajatakse superarvutiga tehisintellektitehas. Kui välja arvata tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes, milles Sloveenia on viimasel ajal märkimisväärseid edusamme teinud, on juurdepääsetavamate digitehnoloogiate kasutuselevõtt, mis võiks VKEde konkurentsivõimet veelgi suurendada, suhteliselt tagasihoidlik. See paigalseis võib osaliselt tuleneda piisava kvalifikatsiooniga töötajate nappusest. Idufirmade sektori puhul on astutud esimesi samme raamtingimuste parandamiseks, näiteks õigusakte muutes. Mitu algatust on siiski alles väljatöötamisel ning riskikapitalikulud ja rahastamine kapitaliturgude kaudu on endiselt suhteliselt tagasihoidlikud. Sloveenia arendab küberteadlikkust ja -suutlikkust mitmes valdkonnas, sealhulgas tagab taristu ja pakub koolitusi avalikus sektoris, kaitseb tervishoiusüsteeme ja käivitab haridussüsteemis katsekoolitusprogramme.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Sloveenia on digioskuste valdkonnas maha jäänud. Tema elanikkonna elementaarsete digioskuste tase on suhteliselt madal. Hoolimata jätkuvatest jõupingutustest eri demograafiliste rühmade elementaarsete digioskuste parandamiseks ei ole veel selge, kas nende algatustega suudetakse märkimisväärseid lünki tõhusalt täita. Praegune haridusreform annab võimaluse lõimida digioskused õppekavasse, mis on selle probleemi lahendamisel äärmiselt oluline. Kuigi Sloveenia on teinud suuri edusamme IKT-spetsialistide osakaalu suurendamisel tööjõus, jääb see siiski alla ELi keskmise. IKT-spetsialistide suhteliselt väike osakaal võib olla üks tegur, mis piirab tipptasemel digitehnoloogia kasutuselevõttu ettevõtetes. Kuigi riigis on olemas koolitusprogrammid kõrgtasemel digioskuste omandamiseks konkreetsete tehnoloogiate valdkonnas, ei näi need olevat piisavad, et rahuldada IKT-spetsialistide nõudlust. Hoolimata Sloveenia jõupingutustest tööturu tulevaste suundumuste ja IKT-spetsialistide nõudluse prognoosimiseks on nende dünaamiliste vajaduste rahuldamine endiselt keeruline. Sellega seoses on äärmiselt oluline lõimida digioskused käimasolevasse kõrgharidusreformi. Digitaalsete avalike teenuste kättesaadavus Sloveenias on veidi vähesem kui kogu ELi arvestuses, eriti piiriüleste teenuste puhul. Nende kasutuselevõtu näitaja ületab siiski ELi keskmist. Sloveenia kavatseb edendada avaliku sektori asutuste digipööret, eelkõige andmetele juurdepääsu valdkonnas ja kohalike omavalitsuste tasandil. Lisaks valmistab riik ette digitaalse tervishoiu seadust, mis on suur projekt, mille eesmärk on edendada digipööret tervishoiusektoris.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Sloveenia astub samme, et toetada rohepööret digitehnoloogia kaudu, tuginedes oma olemasolevatele meetmetele ja võttes kohandatud tegevuskava raames kasutusele uusi meetmeid. Algatused ulatuvad keskkonnahoidlike riigihangete ajakohastamisest ja digiteisikute loomisest ringmajanduse ja digitaalsete ärimudelite loomiseni. Praegused jõupingutused näivad siiski olevat killustunud ja näib puuduvat süstemaatiline lähenemisviis, et kogu nende potentsiaali täielikult ära kasutada.

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Pärast avalikku konsultatsiooni esitas Sloveenia 31. jaanuaril 2025 täielikult läbivaadatud riikliku digikümnendi tegevuskava[2]. Seda dokumenti kasutatakse ka 2023. aastal vastu võetud strateegia „Digitaalne Sloveenia 2030“ tegevuskavana. Tegevuskava sisaldab mõningaid uusi või võrreldes 2023. aastal esitatud esialgse tegevuskavaga muudetud meetmeid ja varem seatud ambitsioonikaid riiklikke sihtväärtusi. Kohandatud tegevuskavast on siiski välja jäetud mitu meedet, eelkõige need, mis on seotud digikümnendi eesmärkidega, ja kõik idufirmadega seotud meetmed. Muudetud tegevuskavas käsitletakse vaid mõningaid 2024. aastal tegevuskava kohta esitatud soovitusi. Kõik riiklikud sihtväärtused jäid kooskõlla ELi 2030. aasta ambitsioonikate eesmärkidega ning säilitati eID kasutuselevõttu puudutav lisaeesmärk, kvantitatiivsed hinnangud selle kohta, kuidas Sloveenia panustab pooljuhtide valdkonda, ja servasõlmedega seotud eesmärgid. Ajakohastatud tegevuskava sisaldab 81 meedet kogueelarvega 685 miljonit eurot, mis vastab 1,02 %-le Sloveenia SKPst. Kuigi see annab uut hoogu kooskõlas komisjoni uue koosseisu prioriteetidega sellistes valdkondades nagu keskkonnahoidlik IKT, tehisintellekt ja pooljuhid, ei käsitleta ajakohastatud tegevuskavas piisavalt riigi probleeme ja see ei ole täielikult kooskõlas riigi väga ambitsioonikate eesmärkidega, eelkõige elementaarsete ja kõrgtasemel digioskuste ning ettevõtete digipöörde valdkonnas.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Sloveenia taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 513 miljonit eurot (20 % kogueelarvest)[3]. Ühtekuuluvuspoliitika alusel on Sloveenia digipöörde edendamiseks ette nähtud veel 287 miljonit eurot (9 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[4].

Sloveenia on kolme loodud Euroopa digitaristu konsortsiumi – Euroopa digitaristu konsortsium keeletehnoloogia liidu jaoks, Euroopa digitaristu konsortsium CitiVERSE ja plokiahela valdkonnas EUROPEUM-EDIC – liige. Sloveenia üksused on kaudsed ja/või assotsieerunud partnerid mikroelektroonika ja kommunikatsioonitehnoloogia üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis ning järgmise põlvkonna pilvetaristut ja pilvteenuseid käsitlevas üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas

[2] Valitsuse heakskiidu andmine on pooleli mõne muudatuse tõttu, mis on seotud digitaalse Sloveenia tegevuskavaga aastani 2030. Digikümnendi poliitikaprogrammi silmas pidades võib 31. jaanuaril 2025 esitatud tegevuskava sisu lugeda lõplikuks. Sloveeniat käsitleva digikümnendi 2024. aasta riigiaruande parandus: Sloveenia valitsus võttis esialgse riikliku tegevuskava vastu 2023. aasta detsembris, enne selle avaldamist ja esitamist Euroopa Komisjonile.

[3] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmeid on viimati ajakohastatud 16. mail 2025.

[4] See summa hõlmab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

projektis[5]. Sloveenia on ka Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte ja kiipide ühisettevõtte osalisriik.

Sloveenia juhib parimate tavade kiirendi[6] digioskuste klastrit. Sellega seoses juhtis ta viie õpikoja korraldamist ja jagas nelja Sloveenia parimat tava digiteabepunktide, täiskasvanute digikirjaoskuse programmi, mobiilikangelaste (eakatele) ning laste ja noorte digikoolituse valdkonnas.

Digiõigused ja -põhimõtted

Tugiuuringu kohaselt on Sloveenia olnud **digiõigusi ja -põhimõtteid käsitleva Euroopa deklaratsiooni** rakendamisel suhteliselt väheaktiivne, käivitades kokku 38 algatust ja 2024. aastal kolm uut algatust. Sloveenia on kõige aktiivsem solidaarsuse ja kaasamise valdkonnas. Vähem tegevust on täheldatud eraelu puutumatuse ja andmete üle individuaalse kontrolli omamise vallast. Praktikas näib olevat kõige suurem mõju inimeste digipöörde keskmesse seadmise meetmetel, erinevalt meetmetest, mis on suunatud osalemisele digitaalses avalikus ruumis.

Soovitused

- **IKT-spetsialistid.** Parandada tööturu vajaduste varajast kindlakstegemist ja rahuldada need asjakohaselt koolitusvõimaluste pakkumise ja kõrgharidusreformi abil.
- **Elementaarsed digioskused.** Suurendada ja tõhustada pakutavaid haridus- ja koolitusvõimalusi ning lõimida digioskused õppekavasse juba varasest east peale.
- **Kasutuselevõtt VKEdes.** Pakkuda VKEdele pidevat tuge ja luua soodsad raamtingimused digitehnoloogia kasutuselevõtuks VKEdes.
- **Tipptehnoloogia.** Rakendada kiiresti meetmeid, et suurendada tipptehnoloogia kasutuselevõttu ettevõtetes, keskendudes VKEdele.
- **Küberturvalisus.** Jätkata ja tõhustada meetmeid küberturvalisuse suurendamiseks avalike teenuste sektoris ja haridussektoris ning rakendada neid koos ettevõtteid toetavate meetmetega.
- **Ükssarvikud/idufirmad.** Rakendada kiiresti meetmeid, et parandada raamtingimusi ja idufirmade juurdepääsu rahalistele vahenditele.
- **Keskkonnahoidlikkus.** Tõhustada digitehnoloogiat, et toetada rohepööret, eelkõige käsitledes süstemaatilisemalt rohe- ja digialgatuste koostoimet.

[5] Sloveeniat käsitleva digikümnendi 2024. aasta riigiaruande parandus: Sloveenia üksused on kaudsed partnerid järgmise põlvkonna pilvetaristut ja pilvteenuseid käsitlevas üleeuroopalist huvi pakkuvas tähtsas projektis.

[6] Parimate tavade kiirendi (*Best Practice Accelerator*, BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada digikümnendi sihtide ja eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutuste käigus edukaks osutunud meetmeid ja kogetud probleeme. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks parimate tavade kiirendi varamu kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastes õpikodades, mis keskenduvad praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnahoidlik infotehnoloogia ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.